

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejemata upravništvo in ekspedicijski v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 26.

V Ljubljani, v soboto 1. februvarija 1896.

Letnik XXIV.

Vabilo na naročbo.

S 1. februvarijem pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gl. | Četrt leta . 3 gl.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto . 15 gl. | Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta . 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Slovensko uradovanje na Koroškem.

Iz Celovca, 31. jan.

Katol.-polit. in gospodarsko društvo za Koroško se že ves čas svojega obstanka vojskuje z raznimi, našim pravicam neprijaznimi uradi za slovensko uradovanje, zlasti z „nemškim“ mestnim zastopom celovškimi in s c. kr. okrajnim glavarstvom ravno tam. O posameznih slučajih in uspehih te borbe smo redno poročali, danes nam je zaznamovati nov uspeh, zakaj imenovanemu društvu je došel sledeči odlok:

„Predstojništvu

katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem

v Celovcu.

Njih prevzvišenost gospod c. kr. predsednik ministerstva in vodja ministerstva notranjih zadev je z ukazom dne 15. t. m., št. 26.131, rekurz katoliškega političnega in gospodarskega društva

za Slovence na Koroškem proti rešitvi deželne vlade 31. julija 1895, št. 1271/Prs., zadevajoči nemški ukaz c. kr. okrajnega glavarstva v Celovcu na to društvo, uslišal in ukazal, da se ima slovenska vloga društva dne 18. julija 1895 rešiti v slovenskem jeziku; kajti principu enakopravnosti narodov se prilega, da se vloga, katera je pisana v kakem deželnem, v kraju navadnem jeziku, v tem jeziku rešuje.

Daljne zahtevanje rekurza, da bi se imele vse prihodnje vloge tega društva izključljivo v slovenskem jeziku reševati, naj se instančno razsodi.

Prošnji za povračilo stroškov za prestavljanje in izpeljavo rekurza se ni dalo vslišanja iz vzrokov rekurirane razsodbe.

Glede na zgoraj izpeljano dobi društvo v prilogi tu uradni ukaz dne 3. avgusta 1895, št. 19.667, v slovenskem jeziku ino se z današnjim ukazom tudi dovoli zahtevanju, da se morajo vse slovenske vloge katoliškega političnega in gospodarskega društva v prihodnjem času v slovenskem jeziku rešiti.

C. kr. okrajno glavarstvo v Celovcu
dne 30./XII. 1895.

C. kr. vladni svetovalec:

Baron Mac-Nevin l. r.“

Ne oziraje se na očividne jezikovne hibe (začetek je težak tudi pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Celovcu, a upamo, da se slovenščini sčasom bolj privadijo!) in na nasprotje v ukazu samem, pomeni ta odlok, da je društvo zmagalo, in da mora baron Mac-Nevin odslej podpisovati tudi slovenske odloke, bodi mu ljubo, ali ne. Odlok pravi, da se mora ona zahteva rekurza, naj se vse prihodnje vloge društva izključljivo slovensko rešujejo, razsoditi še le po instančnem potu; ob koncu se pa ravno to že zaukazuje dotičnemu uradu. To visokouradno doslednost zastopi, kor more! Upamo pa, da bo stvar s tem vendar jedenkrat dognana in

da se bo temu ukazu pokorila vendar jedenkrat gospoda, kateri so taki ukazi že dostikrat došli, ki se je pa zanje zmenila, kakor za lanski sneg. „Železna“ roka, bode, upajmo, pazila na to, da se taki principijelni ukazi tudi dosledno izvajajo na vse strani. Dosedaj smo namreč imeli dostikrat priliko videti, kako so se z nekakim čudnim preziranjem takih odlokov zaslužili — križci in naslovi!

Interpelacija

poslanca Kalana in tovarišev o vodopravnih razmerah vode Zgošče v Novi vasi nad Radovljico.

Odločba c. k. deželne komisije za odkup in vredbo zemljiških bremen z dne 15. novem. 1867 št. 2379 vravnava rabo vode iz Zgošče v radovljiškem okraju med posestniki travnikov v Novi vasi in posestnikom grajščinskega travnika, tako da smejo ti to vodo v gotovih dobah napeljevati na svoje travnike.

Od tega časa rabijo posestniki novovaški omejeno vodo mirno in sporazumno v svrhu napeljave na travnike in v vodnjake.

Obstoj in kultura travnikov sta jedino odvisna od namakanja in to zopet od vode iz Zgošče, in sicer tako, da zgubijo njih travniki brez te vode vsako vrednost.

Ravno tako so njih vodnjaki nerabni, če ne zajemljejo vode iz Zgošče.

Leta 1894 zmisli si je Luka Grile, tovarnar v Zapužah, okraj radovljiški, postaviti žago in za tisto porabljeni vodo iz Zgošče.

Od c. k. okr. glavarstva v Radovljici dobil je v to svrhu vodo in obrtno-pravno dovoljenje, katero mu je tudi obetalo stavbeno policijsko odobritev za žago.

Posestniki novovaških travnikov so se temu upirali, ker so se bali, da bi jim bila s tem vzeta potrebna voda za namakanje travnikov in za vodnjak. Luka Grile je pa, ne oziraje se na upravičene ugo-

LISTEK.

Dozdevna ljubezen.

Roman. — Spisal knez M. N. Volkonskij.

(Dalje.)

Taša je sedela na kraju klopi, zraven Kašinskega, in smejala se. Stara Ljvova je živo pripovedovala nekaj grofici in Kašinskemu. Poslednji se je smejal, grofica je tudi govorila, a Taša, kakor je bilo videti, dasi je poslušala razgovor, ni znala in ni mislila o njem...

„Vidite?“ prašal je šepetaje Ilija Dmitrijevič Bahtemina.

Kašinskij se je priklonil Taši in smeje se povedal jej nekaj. Ona je vzdignila glavo, pogledala pred-se, — Bahtemina se je zdelo, da ga je zagledala, — in lahka rudečica je pokrila njeno lice. Obrnila se je k materi.

„Zapazila je moj šopek“, šepnil je zdržuje radost Ilija Dmitrijevič in odkril se z vidom slovečega zmagovalca.

Grofica je pokimala z glavo.

„No, kako vam je na vesti“, dejala je ona,

ko je pristopil on s svojim šopkom, — „zakaj delate to?“

„Oprostite, grofica, te cvetice sem zaigral z Natalijo Aleksejevno. Le tega ne znam, so li dobre? Sicer sem pa izbral najboljše. Stefan Aleksejevič je svedok...“

Ilija Dmitrijevič je pokazal na Bahtemina, ki se je pozdravljaj z Ljvovo.

„Kako da ni lep — čudovit šopek...“ rekel je Kašinskij.

„Grofica, dovolite, da vam predstavim sina moje stare prijateljice“, dejala je z dobrodušnim smehljajem Ljvova in seznanjala Bahtemina z Narokovo...

Taša ga je poznala že davno in trudila se je z vsemi močmi, da ne bi pokazala tega... Zakaj? — sama ni znala, kakor da bi moglo imeti njuno slučajno, tiho svidenje v razvalinah kak pomen.

„Pred vsem je treba vedeti, koliko nas pojde“, spregovorila je Ljvova, nadaljujé začetni razgovor, kateri se je začel že večkrat, kakor je bilo videti. „Koliko?“ prašala je Ilijo Dmitrijeviča, in z ljubavjo pogledala na svojega petindvajsetletnega mladega sina.

„Ah, mamica, vsi ti-le.“

In začel jih je naštevati.

Našel je najst ljudi.

„Izvrstno“, dejala je Ljvova, „najst — in Stefan Aleksejevič. Stefan Aleksejevič, saj pojedete? pri nas se napravljajo skupne gostije v Favoriti.“

Bahtemin se je poklonil.

„Torej dvanajsti“, pristavila je Ljvova. — „Ni nobenega važnega več, a trinajsti bode... slišiš, Ilija?“

„Niste li koga zabili?“ dejala je grofica.

„Ne, ne, grofica“, odgovoril je Ljvov, — „jaz sem si že vozove ogledal... Pojdemo torej v nedeljo in sprememb ne bode nikakih?“ prašal je on, zadovoljen, da so bile priprave za bodoči sprehod izročene njemu.

„Treba je nadejati se, da nikakih“, odgovorila je grofica smeje se in ustala. „Pojdimo, Taša“, je dejala ona, „jaz moram iti v knjižnico...“

Taša je ustala za materjo.

„Tako v nedeljo?“ prašala je poslavljuje se in pristavila naglo neodložno v stran Bahtemina: „Pojdite i vi?“

Bahtemin je čutil v prvič v življenji do sedaj neznano mu, tujo in nesvojstveno zadrego. Odgovoriti ni mogel ničesa, a vse njegovo lice, oči, po-

5 8 15 m. M. M. Roman

vore posestnikov novoških travnikov, napeljal vodo na žago in zatvoril odtok vode na travnike in v vodnjake.

Zaradi tega so se pritožili ti posestniki na c. k. vlado, na c. k. ministerstvo za poljedelstvo in isto je razveljavilo z odločbo z dne 15. jul. 1895 št. 8705 to dovoljenje.

Ko je ta določba dospela, začel je Luka Grile navlašč žagati in žagal je skozi tri mesece, ko je bila največja suša in zgodil se je gotovo pomenljivi slučaj, da je mogel Luka Grile pred očmi c. k. okrajnega glavarstva (žaga je 20 minut od Radovlice oddaljena) žagati začetni in naprej žagati, ne da bi bil imel obrtnopravnega in vodopravnega dovoljenja in sicer na žagi, ki je bila postavljena brez stavbine komisije in brez stavbinega dovoljenja.

Ustmene in pismene objave pri c. k. okrajnem glavarstvu in prošnje, da se odpravijo te nezakonite razmere, bile so brezuspešne, bili so torej posestniki primorani napraviti sami ovadbo tega nečuvnega ravnanja na visoko c. k. poljedelsko ministerstvo.

Ko se je ta ovadba vrnila, še le takrat je ustavilo c. k. okrajno glavarstvo L. Grileu neopravičeno žaganje. Vendar pa mu ni ukazalo, postaviti odtok vode v prejšnji stan in vsled tega teče voda še dandanes po Griljevi strugi, sicer ne na žago, pač pa pod njo, tako, da nimajo opravičeni posestniki vode.

S tem nezakonitim ravnanjem je odtegnil L. Grile novoškimi posestnikom cele tri mesece v največji suši vodo za namakanje travnikov in vodnjakov; zaradi tega je bil vničen skoraj ves pridelek otave in je nastala velika škoda.

Čudno postopanje c. k. okrajnega glavarstva v tej zadevi je povzročilo posredno to škodo, pokvarilo je, kar se mora posebno povdarjati, oblastveno avtoriteto — celo c. k. ministerstvo za poljedelstvo, in sililo razburjeno ljudstvo za ovadbo na ministerstvo, vsled česar so bili kaznovani nekateri posestniki, ki so ovadbo podpisali, radi rabe preostrih besed na 14 dni zapora.

Vse to ne bi se bilo zgodilo, ako bi c. k. okrajno glavarstvo zakonito in tako postopalo, kakor zahteva uradna dolžnost.

Ker pa c. k. okraj. glav. v Radovljici še dandanes ni L. Grileu primoralo, da postavi odtok vode Zgošče, do katere nima nobene pravice, v prejšnji stan in jo nazaj da opravičenim, primorani smo staviti na visoko vlado sledečo interpelacijo:

1. Ali so znani visoki c. k. vladi na Kranjskem zgoraj omenjeni dogodki?

2. Ali smatra visoka vlada postopanje c. k. okrajnega glavarstva v Radovljici v tej zadevi zakonito.

3. Ako ne, kaj misli vlada storiti, da se uradnim potom odstranijo te nezakonitosti.

V Ljubljani 29. jan. 1896.

A. Kalan, Klun, Zelen, Povše, Jelovšek, Kajdiž, Ažman, Modic, Košak, Lavrenčič, Pakiž, Pfeifer, dr. Papež, Schweiger, dr. Žitnik.

smeh, poklon, vsa njegova nprav je govorila: „da, da, pojdem, pojdem, ali umrem . . .“

Taša ni dočakala odgovora, ampak šla z grofico.

„Bože, kako je mila!“ dejal je Kašinski, „kako cvetoča lica ima“ „krasota!“ S trudom je preložil svojo bolno nogo in pristavil k njej berglo.

„Da“, rekla je Ljvova, kakor da glasno misli, „jaz vsekdar pravim: srečna bode mati, katere jo bode nazivala svojo nevesto . . .“

Kašinski se je zasmel. Ilija Dmitrijevič je hipoma zarudel do ušes. Bahtemin je pogledal nanj — in oni dobrodušni, priprosti, nezloben Ilija Dmitrijevič, ki ni naredil nikomu nič slabega, ampak le zarudel pri imenu Taše, postal mu je strašno neprijeten in nestrpno neznesen . . .

„Kdo je ta Ba . . . ba . . . ba . . . kako ga zovejo?“ prашala je grofica hčer, ko je odšla od klopi in poslovlila se z Ljvovimi (pozabljala je vedno ime). „Gotovo se je pripeljal ravnokar — videla sem ga v prvič . . .“

„Ne“ odgovorila je Taša in delala kakor da razgleduje nekaj v daljavi, — „videla sem ga uže pred . . . pred dvema dnema ali tremi.“

„A-a-a!“ . . . dejala je ravnodušno grofica, — „kje pa?“

Taša ni odgovorila.

(Dalje sledi.)

Deželna zavarovalnica.

(Govor poslanca dr. Žitnika v deželnem zboru Kranjskem dne 24. januarja t. l.)

(Dalje.)

Oglejmo si upravne troške! Gospod Šuklje je leta 1887 trdil, da je neka, tudi na Kranjskem poslujoča zavarovalnica porabila za upravne troške 43 odstotkov bruttopremij. Nekdo, ki med nami vsemi najboljše pozna upravo zavarovalnic, mu je odgovarjal v neki knjižici, da je potrebovala le 28 odstotkov. Jaz se ž njima v tem oziru ne bodem prepiral, a istina je, da je neka tudi na Kranjskem poslujoča, sedaj že bivša zavarovalnica porabila za upravo, provizije itd. 31 odstotkov in da sedaj porabijo zavarovalnice povprek 26·9 brutto-dohodkov.

Sedaj pa primerjajmo troške javnih deželnih zavarovalnic.

V Švici n. pr. potrebuje kanton Schaffhausen z vso upravo svoje zavarovalnice le 6 odst. bruttopremij, kanton Basel 5 odstotkov, Curih 6·8 odst., St. Galen celo le 2·5 odst.; povprek potrebujejo švicarski kantoni le 5 do 6 odstotkov.

V Gor. Avstriji je imela deželna zavarovalnica z neobligatornim zavarovanjem leta 1894 dohodkov 408.112 gld., provizije so znesle 17.200 gld., torej 4·2 odstotkov, uprava je stala 9·2 odstotkov, vsi troški 13·4 odstotkov brutto-dohodkov. Preostanka po izplačanih odškodninah in troških je bilo 122.692 gld., rezervni zaklad je znašal 924.077 gld. in vse imetje 1.130.075 gld.

Solnograška deželna zavarovalnica je imela leta 1894 dohodkov 119.873 gld.; upravni troški so znesli 8·9 odstotkov, provizije 3·4 odstotkov, vsi troški skupaj le 12·3 odstotkov. Preostanka, to je čistega dobička, je imela zavarovalnica 5032 gld. 41 kr., rezervnega zaklada 352.415 gld.

Tirolska deželna zavarovalnica je imela vseh dohodkov 463.567 gld., provizije so znašale 35.213 goldinarjev, torej 7·7 odstotkov, upravni troški 8·6 odstotkov, skupaj torej 16·3 odstotkov, čistega preostanka 24.417 gld. 75 kr.

Iz teh števil je pač razvidno, da deželne zavarovalnice delujejo najmanj za 10 odstotkov ceneje, ko zasebne.

V Pragi, kakor sem že omenil, so leta 1865 ustanovili mestno zavarovalnico, ki je takoj znižala premije od 20 na 5 odstotkov; seveda so morale isto storiti tudi zasebne, če so hotele tekmovali z njo. In vendar praška javna zavarovalnica dobro uspeva ter si je nabrala imetja 391.000 gld., ki bi bili šli inače ribam gōst.

Celó znani Ehrenzweig pravi, da morajo zasebne zavarovalnice znižati provizije in pavšale, če hočejo povzdigniti svojo „kupčijo“.

Le mimogredé omenim, da zasebne zavarovalnice razmeroma veliko potrosijo denarja za reklamo. Tako je neka zavarovalnica, in to je uradno dognana, leta 1880 potrebovala za inserate v raznih časnikih 55.000 gld., neka druga leta 1883 pa 34.000 gld. Zato pa že spita spanje, ne vem, ali pravičnega, ali krivičnega. Teh troškov bi deželna zavarovalnica gotovo ne potrebovala.

Primerjajmo sedaj premije raznih zavarovalnic. Navedem samo nekatere zasebne, in sicer po nekem izkazu, kajti stvar meni osebno ni bila znana. Tako neka zavarovalnica avstrijska, recimo jej A, zaračunava premije od zavarovancev po 3·94 pro mille, B po 5·23, C po 8·84 in D po 9·84 pro mille, to je po 3, 5, 8, 9 gld. za 1000 gld. zavarovanih na poslopljih.

In sedaj pogledajmo v Prusijo. Tu se plača 1 m. 64 vinarjev pro mille, torej niti 1 gld. za 1000 zavarovanih goldinarjev. Pri manjših nemških družbah (Societäten) 1 marka 14 vinarjev pro mille; v 19 kantonih v Švici po 1 frank 25 centezimov, na Bavarskem celó le po 95 vinarjev pro mille. Te številke seveda veljajo za gotove razrede. Tako je bavarska deželna zavarovalnica leta 1888 znižala premijo v prvem razredu od 19·5 vinarjev za 100 zavarovanih mark na 7·7, torej več ko za polovico; v tretjem razredu od 23 vinarjev na 15, v četrtem od 26 na 19 vinarjev.

Vzemimo zadnji najslabši razred, vidimo, da se plača le 1 marka 90 vinarjev pro mille, torej le 1 gld. 14 kr., če računamo marko po 60 kr. a. v. Omenim še, da je bavarska zavarovalnica od leta 1875 do 1892 že šestkrat premije znižala svojim zavarovaneem za polovico v dotičnih šestih letih in

samo od 1875. do 1886. leta odpustila zavarovaneem pri premijah 17 milijonov mark. Gospodje, te številke jasno govoré, da so deželne zavarovalnice mnogo cenejše, ako so v dobri, previdni upravi.

Sedaj pa še nekaj! Nerad se dotikam neke rane zasebnih zavarovalnic, a naglašam takoj, da ravno vsled te toliko pritožb in nezaupanja do zavarovalnic. Mislim namreč akvizitêrje ali potujoče agente. Akvizitêr pride h kmetu, ki svojih posloplij še nima zavarovanih. Po daljšem ali krajšem prigovarjanju kmet spozna občno potrebo zavarovanja, toda denarja nima, kar je redna navada, in plačati bi mogel še le čez pol leta ali nekaj mesecev. Agent odgovarja: „Saj je vse jedno, plačali bodete čez pol leta, sedaj ni ravno treba, a zavarovani bodete vsejedno.“ Dobro! Pobotata se, da bode plačeval od hiše, ki je z opeko krita, po 20 kr. od 100 gld.; od hleva, ki je zidan in s slamo krit, po 80 kr.; od kozolca in skednja, ki sta lesena in s slamo krita, po 1 gld. Hišo zavaruje za 500, torej 1 gld.; hlev za 300, znaša 2 gld. 40 kr.; skedenj za 300, je 3 gld.; kozolec za 200, je 2 gld. Skupaj torej od 1300 gld. znaša letna premija 8 gld. 40 kr.

Kmet podpiše ali podkriža oglasilo, agent odide in oba sta zadovoljna. Čez nekaj časa dobi kmet knjižico, katero lepo spravi za stensko podobo v kotu — čitati navadno ne zna — in tablico, katero morda še narobe pribije nad vežna vrata. Čas poteka, a kmet še nima denarja. Dobi opomin, a misli si, gospodje bodo že še počakali.

Čez nekaj časa dobi pismo od „dohtarja“: „Ako v 8. dnevih ne plačate zaostale zavarovalnine v znesku 15 gld. 65 kr., troške tega pisma 60 kr., pisemska znamka 5 kr., skupaj 16 gld. 30 kr., primoran bodem po naročilu zavarovalnice J. vložiti tožbo zoper Vas“. Kmet se prime za glavo: „Šestnajst gold., saj to ni mogoče, pogodila sva se za 8 gold. 40 kr. na leto. Jaz ne plačam, in ne plačam, naj me le tožijo, to jim bodem povedal“. Seveda, take tožbe se vlagajo pri sodišču, kjer je sedež glavnega zastopa dotične zavarovalnice. Kmet pride več ur daleč k sodišču, in tu mu pojasnijo račun:

Prvoletna premija 8·40, polletna premija od 1. marca do 1. septembra 4·20, upravna pristojbina 0·46, pristopnina 1·25, knjižica 0·20, 2% gasilni donesek 0·26, obresti od polletne premije 0·26, poštnina 0·15, kolek 0·07, tablica 0·40, skupaj torej 15 gld. 65 kr. Ako se mu račun ni zdel pravičen, moral bi bil knjižico nazaj poslati.

Pokažejo mu oglasilo, je li on isto podpisal ali podkrižal? Tajiti ne more, torej plati i štiti — pak mirna Bosna! Plačati mora sedaj še tožbene troške.

No, enkrat plačam, si misli, a potem ne več, ker raje ostanem nezavarovan, kakor da bi me tako odirali. A drugo leto ga zopet opominjajo, in ker se ne zmeni za opomin, tudi tožijo. Zopet pride k obravnavi, misleč, da sedaj vendar ne bode obsojen. Toda v zavarovalni knjižici stoji tiskan paragraf, da pred pretekom petih let ne more odstopiti. Zopet pota in troški! Rentači in se jezi, a tolaži se, češ, še trikrat plačam, potem sem prost. A tudi tačas se še marsikateri prevara. V paragrafu je tudi določba, da mora svoj odstop najmanj dva meseca pred pretekom zavarovalne dōbe naznaniti neposredno glavnemu ravnateljstvu. V pre mnogih slučajih zavarovanci tega ne vedó, in zopet je v zanjki za pet let. In kdo je vsemu temu kriv? Zavarovalni agent, ker ni stranke podučil, koliko let traja pogodba, koliko bode morala plačati prvo leto s pristojbinami in koliko poznejša leta. Gospodje, ta slučaj ni izmišljen, doživel sem ga sam, ko sem pred leti v mladeniški svoji narodni navdušenosti priporočal neko zavarovalnico, ne da bi tedaj sam dobro poznal te razmere.

Zgodi pa se tudi še lahko, da se zavarovaneec po preteku petih let zavaruje pri drugi zavarovalnici, ne da bi prvi naznanil svoj odstop. Nakopal si je večjih troškov vsled nove pristojbine, a poleg tega ga še prejšnja zavarovalnica tirja za premije vsled stare pogodbe. Plačal je tedaj pri dveh, a naj ga zadene nesreča požara, ne dobí pri nobeni odškodnine, utegne se mu celó pripetiti, da se mora zagovarjati pred sodiščem, ker po zakonu jeden in isti predmet ne sme biti zavarovan za polno vrednost pri dveh ali več zavarovalnicah. In tu tiči prvi vzrok, da je ljudstvo nezaupno do zavarovalnic, da ne govorim še o drugih vzrokih.

(Konec sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. februarija.

Südmark. Lansko leto je deželni zbor štajerski odbil prošnjo „Südmarke“ za gmotno podporo. Letos je ta beračica zopet potrkala na zbornična vrata, češ, letos slovenskih poslancev ni, morda se me vendar usmilijo, da dobim tudi nekaj slovenskih grošev za ponemčenje slovenskega dela Štajerske. Stara prijateljica Slovencev, graška „Tagespost“, pa seveda toplo podpira „Südmarko“. „Nevarnost za Nemce,“ pravi, „je v preteklem letu osodepolno narasla. Naši narodni nasprotniki, Bindišarji, se pripravljajo na nove napade zoper nas. Denarja imajo za svoje namene, le samo malo manj, kot Rothschild. Najjužnejše nemško mesto, Celje, bo vsled nove gimnazije v par letih slovensko. Potem pa pride na vrsto Maribor in čez nekaj let tudi ultranemški Gradec. — Pomagajte tedaj, nemški deželni očetje, — sicer poginemo.“ — Res, trja srca kot kamen bi morali imeti nemški deželni poslanci, ko bi jih tako zdihovanje ne ganilo. — Toda ako so Nemci na Štajerskem že res v zadnjih zdihljivih, ali jih bode par stotakov otelo?

Grof Kielmansegg o verskem poduku na realkah. Iz zadnje debate v nižje-avstrijskem deželnem zboru o vladni predlogi glede uvedbe verouka na višji realki nam je omeniti govora namestnika grofa Kielmansegga, s katerim je zagovarjal vladno predlogo. Govornik je opozarjal, da je vlada v zadnjem desetletju vsako leto predložila enak načrt, in toraj tudi sedanja vlada ni mogla drugače postopati, tem manj, ker je ministerski predsednik izrecno povdarjal, da je naloga vlade, gojiti posebno pri mladini versko čuvstvo, ker nas sedanje politično in družabno življenje rečno opominja na to potrebo. Dalje je neobhodno potrebno, da se učni načrt realnih zavodov kolikor možno strinja z načrtom na gimnazijah, in je toraj na realkah kakor na gimnazijah verski pouk velevažnega pomena. Nadalje je opozarjal Kielmansegg na dejstvo, da se podučuje verouk na višjih realkah vseh avstrijskih kronovin razun Nižje-Avstrije, Štajerske, Koroške in Primorske, in da tudi tam, koder ni obligatnega pouka v verouku, višji realci morajo pohajati k verskim vajam. Konečno ne ublažujejo realne študije, kakor že ime kaže, v toliki meri mladeniškega duha, kakor pa študije na gimnazijah, in kakor bi bilo potrebno z ozirom na sedanje čase. — Vkljub temu, da je grof Kielmansegg kot zastopnik vlade moral priporočati njeno predlogo, nam vendar kaže, da je v tem oziru nekoliko boljši nego Haberl et consortes.

Bavarsko vojno ministerstvo je izdalo pred kratkem posnemanja vreden odlok na vojna poveljstva. Odredilo je namreč, da ne smejo opravljati vojakov ob nedeljah in praznikih nikakih, torej tudi ne službenih opravil, marveč se morajo ta dovršiti vselej prejšnji dan popoludne. Izostati morajo ob imenovanih dneh vsake vaje in tudi pisarniška dela se morajo omejiti, kolikor največ mogoče. Vsak vojak je dolžan udeležiti se božje službe in le iz posebno tehtnih vzrokov se sme oprostiti te dolžnosti. Mej dopoldansko božjo službo morajo biti zaprte vse kantine po vojašnicah. — V Avstriji bi jednaka naredba gotovo ne bila neumestna.

Francoska vlada je v zadnjih dneh z nova pokazala, kako je naklonjena Vatikanu. Mej njo in škofom Carmené na otoku Martinique je prišlo do nekega prepira, ker se ji ni hotel in smel klanjati v takih zadevah, ki nasprotujejo naukom katoliške cerkve. Vlada mu je vsled tega prepovedala izvrševati še nadalje višjo pastirsko oblast in zapustiti otok. Omenjeni škof se je obrnil v tej zadevi na sv. Očeta, ki je spoznal iz predloženih aktov, da je škof ravnal popolno pravilno, ter ga pohvalil in mu zapovedal, da ne sme zapustiti svoje stolice. Ker je vlada uvidela, da je zaman njeno prizadevanje, ustavila mu je letne dohodke in s tem znova pokazala, da hoče vztrajati v nasprotstvu do Vatikanu.

Angleški parlament se snide 11. prihodnjega meseca. Vodja konservativne stranke v spodnji zbornici, minister Balfour, je že razposlal na svoje somišljenike pisma, v katerih jih vabi k skupnemu razgovoru o važnejših vprašanjih, ki se bodo obravnavala v bodočem zasedanju. Trdi se, da bode vlada takoj pričetkom zasedanja pojasnila pereča politična vprašanja, mej temi posebno orientalsko, južnoafriško in venezuelsko vprašanje.

Položaj v Abesiniji. Radost italijanskega prebivalstva nad „oproštenjem hrabre čete Gallianove“, o katerem se toliko piše v italijanskih oficijoznih listih, je bila vsekako prezgodnja. Blizu 60.000 mož broječa Menelikova armada je na potu iz Hausena proti jugu; ž njo vred v isti črti korakajo italijanski vojaki, od vseh strani obkoljeni od šoanskih čet, zvestih zaveznikov Menelikove armade. „Svoboda junakov pri Makalli“ je toraj zelo omejena. General Baratieri je dobil od vlade strog ukaz, da mora na vsak način (!) oprostiti Gallianovo četo iz klešč, v katerih se sedaj nahaja. Toda to delo pa ni tako lahko, kakor si domneva Crispi, ki je vrhu vsega tega še napačno poučen o zadnjih dogodkih v Afriki. Italijanski armadi ne preostaja drugega, nego da se uda v neljubo osodo. Krut boj je neizogiben, ki bo imel za Italijane zelo slabe posledice. Mogoče je pa tudi, da sklene Menelik mir, ki se pa tudi ne bode mogel vpisati mej slavospeve laške zgodovine. — Zadnja poročila omenjajo, da je Galliano srečno došel k svojim, ter ga je general Baratieri vsprejel z velikimi vojaškimi častmi.

Socijalne stvari.

Kmečko vprašanje.

(Dalje.)

j) D a v k i. Pravičnost zahteva, da vsakdo po tem, kolikor živa koristij od družabnega telesa, katerega rod je, prispeva splošnemu blagostanju. Kmečki stan je to svojo dolžnost vedno izvrševal, ob vseh časih je bil ravno kmet zelo važen davkoplačevalec. Gmotno bogastvo vsake države je izviralo namreč vedno iz dela in zemlje, ki je po božji naredbi neizcrpljiva v svoji rodovitnosti in iz katere človek po svojem trudu pridobiva vsega, česar potrebuje za telesno življenje. Zato je pa tudi tisti, ki je od zemlje neposredno žival koristi, moral del teh koristij oddajati skupnosti.

Tako je bilo in tako je še dandanes. Na kmeta davkar nikoli ne pozabi. Vse je lepo zapisano, koliko m² meri njegovo posestvo in po tem se mu brez velikih priprav odmeri davčna svota. Toda marsikaj drugega pozablja davkar, oziroma tisti, katerim služi. Dandanes so se razmere od preje popolnoma izpremenile. Sedaj je tako-rekoč jedini denar rodoviten in posestnik zemljišča nima od zemljišča samega skoraj nič. Zemljišče je postalo za poljedelce pregiblivo, kakor vsako drugo blago: razkosava se in razprodaja kot platno ali sladkor. Stara razdelitev v premično in nepremično blago ne velja več. Denarni kapital nadvladuje nekadašnji poleg dela najdragocenejši kapital — namreč zemljišče. Davkar, oziroma država pa še vedno vidi v poljedelcu svojo najboljšo „partijo“ in ga molze, kjer le more, kapitalista pa noče videti, dasi mu nosi njegov denar brez dela ogromne dobičke.

Vprašajmo pa kmeta, koliko mu nese njegovo zemljišče. Trudi se in poti, kot noben drug stan in pri tem si še svojega posestva ne more ohraniti. Niti njegovo in njegove rodbine delo ni plačano, kamo-li da bi mogli računati kake obresti, ki mu jih nosi njegova tako zvana „lastna“ zemlja.

Oglejmo si priprost vzgled! Na kmečkem posestvu, vrednem 10.000 glđ., delajo štiri domače delavske moči: dvoje moških in dve ženski. To je pač zelo navadno, saj uporabljajo na kmetih otroka za delo, čim shodi; štiri osebe, kakor jih rabimo v našem vzgledu, ima povprečno vsaka kmečka družina. Posestvo bi imelo nositi po 4¹/₂ odstotkov na leto 450 glđ. Moško delo računajmo po 90 kr., torej bi nosilo skupno 540 glđ. v tristo dneh, žensko pa po 40 kr., torej skupno 240 glđ. na leto. Pri tem pa moramo pripominjati, da so na kmetih z delom izredno pridni in da nujna domača opravila vzlasti ženskam dajo tudi ob nedeljah in praznikih devolj opravila. Reči smemo, da smo vse po malem računali. In vendar bi znesli na leto ti dohodki — 1230 glđ.

Pred vsem vprašujemo: koliko je taci kmetov, ki bi se mogli ponašati s tolikimi dohodki? Od zore do mraka se trudi in poti ubogi trpin, a pokazati nima kot sadu svojega dela ničesar. Vrh tega pa moramo še pristaviti, da je kmetova usoda nebrojno krat slabša od kapitalistove, slabša tudi od delavčeve. Po sedanjem gospodarskem redu je posestvo kapital, ki je toliko vredno, kolikor nosi obresti. Denarni kapital nosi svoje obresti gotovo in njegovi lastniki nimajo zato nobene skrbi. Denar se sam koti. Dohodki z denarnega kapitala in kapital sam je prav za prav neobdavčen. Obresti, ki jih vleče ka-

pitalist, so skrite davkarjevim očem, kmet pa mora šteti vkljub temu, da mu njegovo posestvo samo po sebi nikedar ne nosi navadne obrestne mere, vkljub temu, da tisoč in tisoč vremenskih in drugih nasprotnikov ovira plodnosnost njegovemu zemljišču, vedno davke od njega in, dokler niso poravnani do kraljarja, nima miru, če ima prav hiša zapeti na boben.

Osebnost vsacega človeka v državi je prosto direktnega davka, dokler ne nosi neke gotove svote ali dokler ne presega tako zvanega eksistenčnega minima. V naši državi je postavljena svota 600 glđ. kot tak eksistenčni minimum. Vsak, kedor ima manj dohodkov, ne plačuje direktnega davka; samo kmet in obrtnik sta izvzeta. Če temu še pristavimo grozne krivice nenaravnostnega davka, pri katerem je zopet kmet občutljivo zadet, potem smemo pač reči, da je v sedanjih razmerah kapitalističnega gospodarstva krivičen vsak zemljiški davek.

Zemljišče je večje važnosti za državno ohranjenje, nego borza ali akcijske družbe. Tu pa vidimo, da država v neumljivi modrosti Lloyd ali podonavski parobrodni družbi daje na leto velikanske svote, da potem delničarji vlečejo večje deleže, kmetu pa pomaga s svojim davčnim svedrom — na kant.

V obče je gotovo, da se splošni nered sedanje družbe nikjer tako ne pozna, kakor v davčnih zakonih. Tu se prav natančno vidi, kedo gospodari državi. Vpliv kapitalističnih mogotcev v naše zakonodavstvo je v njih zarisan s krvavimi črkami. Socijalno-važnemu delu in socijalno-najvažnejši lasti se nalagajo najhujša bremena; sebičnost materijalističnih krvososov, pogubno delo grdih pijavk in zajedavcev, ki onečaščujejo pošteno delo, mu jemljejo njegovo vrednost, vničujejo delavce in hujše nego najstrajnejši komunisti rušijo zasebne lastninske pravice, se pa — slobodno ob belem dnevu razvija.

Kje je tu razdeljujoča pravičnost, ki strogo zahteva, da vsakemu družba povrača v tisti meri, v kateri on zanjo deluje in da se vsakemu nalagajo bremena v razmerju z dobički, ki jih ima od države? Pravičnost je temelj državam in stanovim, s katerimi država postopa krivično, katerih zaslug ne uvažuje, pač jih pa odira, kolikor more, ne morejo v naravnih razmerah ohraniti zavestij, da so državi kaj dolžni. Domoljubje, zvestoba in ubogljivost do zakonite oblasti nujno izginjata v taci razmerah in namestu organičnih sil vzdržuje tako družbo samo še — kruta sila. Vsaka sila se pa da meriti z drugo silo. V borbi sil mej seboj ni nobenega etičnega momenta, ker je etičnemu življenju nujni znak — sloboda, ki se pa ravno tepta s silo.

Zgodovina nam v raznih krvavih revolucijah pojasnuje to resnico. Sila se je že čisto vsprijela s silo, a uprav zato, ker družabno življenje temeljuje v pravnih zakonih, ni bilo v taci slučajih druge posledice nego potoki krvi in solze in vzdih ne-srečnih žrtev in zmagovalcev.

Nravni zakoni, ki morajo voditi državo, so pa ravno zakoni, ki branijo, povspešujejo in pravično urejajo v skupni blagor družabno-važno delo in last.

(Dalje sledi.)

Tedenski koledar.

Nedelja, 2. februarija: 1. predpepelnična; Svečnica; evang.: O delavcih v vinogradu. Mat. 20. — Ponedeljek, 3. februarija: Blaž šk. — Torek, 4. februarija: Andrej Korz., Molitev N. Gosp. — Sreda, 5. februarija: Agata d. m. — Četrtek, 6. januarja: Tit šk., Doroteja d. m. — Petek, 7. februarija: Romuald op. — Sobota, 8. februarija: Janez Mat. — Lunin spremin: Zadržni krajec 6. februarija ob 1. uri 36 min. zjutraj. — Solnce izide 5. februarija ob 7. uri 22 minut; zaide ob 5. uri 6 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. februarija.

(Za zgradbo zavetišča in vzgojevališča) v Ljubljani je daroval milostni gospod stolni prošt dr. Leonard Klofutar povodom prvega zborovanja salezijanskih sotrudnikov dne 29. januarja t. l. sto goldinarjev ter s tem „društvo za zgradbo zavetišča in vzgojevališča v Ljubljani“ pristopil kot ustanovnik. Mili Bog povrni tisočero ta plemeniti dar ter obudi mnogo posnemalcev!

(Dr. Šusteršič contra dr. Arko.) Na volilnem shodu v Škofji Loki dne 10. novembra 1895 je g. dr. Arko izrazil razžaljive besede proti gospodu dr. Ivanu Šusteršiču. Poslednji je vsled tega vložil tožbo

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan

izdelovatelja orgelj v Kamnigoric (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarski mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpreprosteje do najkrajše oblike.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini v gledano svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter
pravi stare, obrabljene. Delo pošteno iz zanesljive
kovine po niski ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzjevišča
priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in dobrotnikom v
najnatannejše izdelovanje
monštranc, ciborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev itd.
iz najboljše kovine po poljubnem slogu
in po niski ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlatař, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih in sobnih del po niski
ceni in priznano natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleisten),
slike, cofe, kroglice za vrvi itd.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitke in med priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in lectar, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališčne ulice št. 10.
Dobiva se tudi med v satovji, pitanec
in medenina prav po niski ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjevca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek
in suho satovje.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zavode itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
Stol
iz trdega lesa, poliran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

J. Kopač,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
klg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Avstro-
Ogerski monarhiji.

Drag. Matkovič
brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najnatannejše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškanske cerkvi.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njujino
stroko vstevajoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem vzglodno
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnate barve v ploščevinastih posicah.
Največja zaloga karbolinaja, maščobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar IVAN URAN Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandij pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
njih stroko
priporočata lepo svojo
zalogo trpežno v ognju iz-
delanih predmetov po
prav niski ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR
vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo
zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjajo
v Ljubljani, Semenišče (za vođo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga rezilnega orodja
in kirurških instrumentov.
Ljubljana Stari trg 6. **Alojzij Vanino** Ljubljana
Stari trg 6. Ljubljana
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu **nože, škarje, brivce**
itd. iz najboljšega jekla po niski ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franco Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ple-
skarsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
še se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene niske.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarskega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

Franc Pavšner krojač v Ljubljani,
Valvazorjev trg 4
nasproti c. kr. gimnaziji
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v naročila na **duhovniško in o-**
vilno obleko po poljubnem kroju. zago-
tavljajoč trpežno, natančno delo, uljudno
postrežbo in kar možno nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v podkavanje kenj in razno-
vrstnih voz, ima tudi v zalogi
raznovrstne voze in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIJEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocev na peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapeci-
ranje in dekoriranje dvan in sob, ka-
tere tudi špalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solnčnike
v
največji izber
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

FR. TOMEC
pozlatař v Ljubljani, Streliške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlatařskih del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. zago-
tavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, sv. Petra cesta 16
priporoča se preč. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz veljblo-
dove diake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršuje se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela.

Alojzij Erjavec pr. Zor
čevljar — Ljubljana, čevljarske ulice 3
se priporoča prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje
raznovrstnega obutala
katero izvršuje od najpreprostejšega
do najfinejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različne moke
po niski ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktiji,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob primolijah, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Lapponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani prisrčno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedni stekleničici 10 kr.)
želodec.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo bolehalvim
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepeča želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprtje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tesarski obrt

v Ljubljani,
Nove ulice št. 5

Se priporoča v vsa tesarska stavbena dela.
— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu primerno nizke.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 24-25

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster
in zapriseženi izvedenec
o. kr. deželne sodnije.

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila za gospode, gospé in otroke

na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od glid. 1-10 do 2-70
šest " " 6-25 " 15-
Srajce za dečke,
v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od glid. 1- do 1-40
šest " " 5-75 " 7-75
Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do glid. 1-40
šest glid. 4-50 do glid. 7-50
Dvanaest ovratnikov
od glid. 1-80 do 2-20.
Dvanaest manšet
od glid. 3-30 do 4-00.
12 predlog
(Vorhemden)
od glid. 3-25 do 5-

Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči tvrdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 5

720 44

Praško domače zdravilo

iz lekarne

B. Fragner-ja v Pragi,

je staro, najprvo v Pragi rabljeno domače sredstvo, ka-
teru rane ohranjuje čiste ter zabranjuje in olajšuje vnetje
in bolečine ter je ohlajuje

V lončkih po 35 kr. in 25 kr.; po pošti 6 kr. več. —
Razpošilja se sleherni dan. 46 26-2

Vsi deli ovitka imajo poleg razvidno
oblastveno potrjeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:

B. Fragner, lekarna „pri črnem orlu“ v Pragi.

Mala strana, na vogalu Spornjerjeve ulice 203.

Schicht-ovo patent-milo

z znamko „labud“ je
najboljše izmed katerega-
koli mila.

56 6

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
želi javljam najljubneje, da sem po potresi 15. aprila
opu stil prodajalnice v Gledališki ulici v Ljubljani, ter
imam odslej glavno zalogo 336 52-38

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic,
slamnikov itd.

samo na
na Starem trgu
(pod Traažo) št. 1
poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljajoč dobro blago
po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ
v Ljubljani,
Stari trg. št. 1.

3 zlate
15 srebrnih
kolajn.
12 častnih in
priznanih
diplom.

250 5

Franc Iv. Kwizda.

Varstvena
znamka.

Kwizdov

korneuburški živinoredilni
prašek,

dijetično sredstvo za konje in ovčad.

Z najugodnejšim vspehom rabi se že nad
40 let v vseh večjih hlevih proti pomanj-
kanju slasti, slabem prebavljenju, v zbolj-
šanje ukusnejšega in izdatnejšega mleka.

Škatlja velja 70 kr., pol škatlje
35 kr.

Pazi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinored. prašek.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

331 20-14 11.

Dobiva se v
vseh
lekarnah in
drogerijskih
prodajal-
nicah avstro-
ogerskih.

Brzjavka.

Radi porušenja hiše, v kateri imam prodajalnico,
preselil se bodem v kratkem

na Sv. Petra cesto števil. 4

vsled te preselitve pa prodajam odslej vse zimske in
tudi druge predmete

25 do 30 dostotkov ceneje.

Ignacij Žargi,

Sv. Petra cesta št. 4.

57 3-3

Štedilno ognjišče

prejšnje deželne bolnišnice, na katerem se kuha
za okoli 400 oseb, je na prodaj.

Natančneje pové **F. Supančič na Rimski**
cesti št. 16.

73 3-3

Dunajska borza.

Dne 31. januarija.

Skupni državni dolg v notah	100	gld.	75	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	"	10	"
Avstrijska zlata renta 4%	122	"	50	"
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100	"	70	"
Ogerska zlata renta 4%	122	"	50	"
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	"	10	"
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1021	"	"	"
Kreditne delnice, 160 gld.	372	"	"	"
London vista	121	"	25	"
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	"	30	"
20 mark	11	"	85	"
20 frankov (napoleonor)	9	"	62	"
Italijanski bankovci	44	"	15	"
C. kr. cekini	5	"	70	"

Dne 31. januarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	150	gld.	—	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	—	"	—	"
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	192	"	—	"
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98	"	35	"
Tisine srečke 4%, 100 gld.	142	"	—	"
Dunavske vranavne srečke 5%	128	"	50	"
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	105	"	50	"
Posojilo goriškega mesta	112	"	—	"
4% kranjsko deželno posojilo	99	"	—	"
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99	"	25	"
Prijoritete obveznice državne železnice	223	"	—	"
" južne železnice 3%	169	"	10	"
" južne železnice 5%	131	"	25	"
" doljenjskih železnic 4%	99	"	50	"

Kreditne srečke, 100 gld.	197	gld.	—	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	135	"	—	"
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18	"	50	"
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	"	50	"
Salmove srečke, 40 gld.	67	"	—	"
St. Genois srečke, 40 gld.	—	"	—	"
Waldsteinove srečke, 20 gld.	52	"	—	"
Ljubljanske srečke	23	"	25	"
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	171	"	—	"
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3440	"	—	"
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	478	"	—	"
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99	"	—	"
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	62	"	—	"
Montanska družba avstr. plan.	85	"	75	"
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	165	"	—	"
Papirnih rubljev 100	125	"	50	"

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri frebanjih, pri izkrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Monjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnita v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.